

ИСТОРИЈСКИ АРХИВ ПОЖАРЕВАЦ И ВОЈНИ АРХИВ МИНИСТАРСТВА ОДБРАНЕ, ПОВОДОМ СТО ГОДИНА ОД

ПРОЈЕКАТ ПОБЕДОНОСНО ХОДИ СРБИЈОМ

● Велики успех изложбе, монографије и филма на свим гостовањима. Последња промоција у том низу, одушевила београдску публику

Гостовање у Дому Војске Србије у Београду

Мултимедијални пројекат Историјског архива Пожаревац и Војног архива Министарства одбране РС, насловљен „Србија и Браничево у Великом рату 1914-1918“, победоносно обилази градове широм Србије, освајајући стручну и ширу публику мултимедијалним представљањем историје Великог рата и места Србије и Браничево у том светском сукобу.

ног представљања филма и монографије „Србија и Браничево у Великом рату 1914-1918“ у Пријеполу, Новом Саду и Пожаревцу, последње гостовање било је у Београду, у Дому Војске Србије, у петак, 28. новембра.

Том приликом, пред бројном публиком, говорили су директор Института за савремену историју професор др Момчило Павловић, потпуковник

монографију на тај начин, посматрајући у интерактивном односу опште и посебно, односно, историју Србије и локалне прилике од Дунава до Мораве. Без општег прегледа тешко се може разумети посебан завичајни поглед. Али, специфична историја Браничево допуњује слику херојства и страдања Србије у Првом светском рату. На том микроплану се најбоље види укупна

Када је избио Први светски рат, становништво Браничево одазвало се позиву. Пратила их је тешка судбина, са много обрта, успона и падова, обележена великим херојством под вођством наших славних војсковођа. Војници из Браничево најзаслужнији су за успех у Колубарској бици, показали су велику сналажљивост и тину допринели почетку краја Аустроугарске војске. Све то и још много више садржано је у овој изузетној монографији, која завређује велику пажњу и значај за српску историју.

ДОПРИНОС МОЗАКИ СРПСКОГ СЕЊАЊА

Директор Војног архива пуковник Милорад Секуловић, напоменуо је да је Србија у Први светски рат да би опстала. Обраћајући се публици посебно је истакао:

– Ваше присуство доказ је да српски народ не заборавља страдања војске народа у Великом рату. Данас, сто година од Великог рата, на сцени су покушаји фалсификовања историје и неких који српску борбу за слободу, која је цели век у свету била симбол борбе добра против зла и симбол борбе за правду и истину, сада бацају у блато. Неки моћници покушавају да искористе велики јубилеј за ревидирање, па и нечасно прекрцавање историјских чињеница о улози малене Србије у Великом рату. Међутим, нико никада иоле озбиљан не оптужује Србију као узрочника Првог светског рата. Једина је права истина да Србија није ушла у рат да би освајала нове територије, нова робна богатства и економску добит, већ искључиво ради самоопстанка. Србија се мора постарати да потпунцима остави часну историјску истину о учешћу и победи славне српске војске у Великом рату. О голпо-

херојика и страдања српског народа. Ова монографија представља пример добре праксе која може послужити као модел и другим крајевима Србије. Само темељним истраживањем ликалних прилика може се направити добру синтезу Србије у Првом светском рату, говорио је проф. др Павловић, и додао:

– Дата је и општа слика рата у Србији, од инвазије 1914. године до пробоја Солунског фронта. У тај широко постављени рам ређају се слике рата из Браничево. Укупно 19 радова написало је осам сарадника. Тематски круг је разноврстан. Посебно је важно истаћи документарни архивски материјал којим је проткана монографија, а од којих је начињен и филм.

доц. др Слободан Ђукић, директор Војног архива пуковник Милорад Секуловић, и директорка Историјског архива Пожаревац др Јасмина Николић, која је иначе и продуценткиња полчасовног документарног филма.

Директор Института за савремену историју професор др Момчило Павловић, истакао је да је монографија „Србија и Браничево у Великом рату 1914-1918“ није класичан зборник радова, већ креативни додатак у фабрици сећања коју Браничевци имају о Првом светском рату. Посебно је напоменуо још већи значај о Браничеву, већ и о Србији.

– Добро су урадили уредници када су конципирали

На представљању изложбе, монографије и филма у Пријеполу

Пројекат је израђен поводом обележавања сто година од почетка Првог светског рата, обухвата 18 тематских целина представљених на два језика, српском и енглеском, кроз изложбу и реализацију архивских докумената, монографију, документарни филм израђен на српском, енглеском и руском, потом, трећи број часописа „Записи“ и сет архивских фотографија-разгледница. Подршку у реализацији овог пројекта пружио је Град Пожаревац.

ПОЖАРЕВАЧКИ АРХИВ-ПРИМЕР ДОБРОГ РАДА

После освајања награде на Међународном фестивалу војно-патриотског филма у Русији, потом, успеш-

ПОЧЕТКА ПРВОГ СВЕТСКОГ РАТА

ХОДИ СРБИЈОМ

ти и васкрсу српског војника и целокупног националног корпсу, надмећу се светски писци, мислиоци, војсковође, који са дужним поштовањем пишу и причају о херојству српске војске. О ратним подухватима и историјској победи српске војске у Великом рату брујала је цела Европа и свет, дивећи се невероватним и само српској народној војсци испоњеним вештинама током целог Великог рата.

Секуловић је између осталог цитирао и речи које је записао генерал Франше Депере, да су српски војници најхрабрије, најстрајнији, најхрабрији од свих.

– Обележавање стогодишњице Великог рата прилика је да се са временском дистанцом сагледа ратно време и продубе сазнања о утицају рата на све сегменте српског друштва. Пројектом „Србија и Браничево у Великом рату“, ИАП и Војни архив Србије дали су скроман допринос како би потомцима оставили часну истину о учешћу и слави српске војске. Монографија има за циљ да широј јавности појасни и приближи догађаје који су Србију увели у Велики рат, прикаже страдање и васкрс српске војске, као и однос Србије са савезницима. Мултидисциплинарни приступ омогућује вишеслојно приказивање историјских

МОНОГРАФИЈА-ИСТИНА О СЛАВИ НАШЕ ВОЈСКЕ

Др Јасмина Николић, подсетила је на задатак архива који се огледа у чувању трагова нашег постојања и стварању нових вредности општедуштвеног и културног стваралаштва, те, с тим у вези, пројектом „Србија и Браничево у Великом рату“, ИАП и Војни архив, праве још један осврт на прошлост.

– Мало је научних дела која се једновремено баве ратним дешавањима у Србији и њиховим одразом на једну мању средину као што је Браничево. Због тога, ова монографија, документарни филм и изложба јесу заслужили и заслужују пуну научну, читалачку и гледалачку пажњу. Институције и аутори тиме јавности скрећу пажњу не само на узроке Великог рата, виошнице и жртве, већ и на бројне догађаје који су одредили смер касније историје, истакала је др Јасмина Николић, и наставила:

– Тако се на 300 страна лусузне монографије, кроз 19 поглавља документованих са 966 фуснота и илустрованих са 287 архивских докумената и фотографија из Војног архива, Војног музеја, Историјског архива Пожаревац и Програмске архиве РТС, проговара и о савезничким санитетским мисијама и лечењу српске војске, о односу савезника и Србије, о писању савезнич-

губицима српске војске, као и о српској војсци у Браничевском крају, ваздухопловној команди у Пожаревцу, бугарској окупацији Пожаревачког краја и свакодневном животу под бугарским терором од 1916. до

МЕЂУ 300 ФИЛМОВА ИЗ ЦЕЛОГ СВЕТА, ДОКУМЕНТАРНОМ ФИЛМУ „СРБИЈА И БРАНИЧЕВО У ВЕЛИКОМ РАТУ 1914 – 1918.“ НАГРАДА МЕЂУНАРОДНОГ ФЕСТИВАЛА У РУСИЈИ

На 11. Међународном фестивалу војно-патриотског филма „Сергеј Бондарчук – Волоколамски рубез“, у подмосковском граду Волоколамску, у категорији документарног програма, филм „Србија и Браничево у Великом рату 1914-1918“ добио је награду Организационог комитета фестивала за режију.

Успех је значајнији ако се има у виду да је од 300 пристиглих филмова из читавог света, петочлана селектроска комисија одабрала 22 филма из 22 земље, међу којима је филм „Србија и Браничево у Великом рату 1914-1918“ представљао Србију и донео нам победу.

Иначе, 11. Међународни фестивал војно-патриотског филма „Сергеј Бондарчук – Волоколамски рубез“, одржан је од 14. до 18. новембра, у организацији Министарства културе Московске области, Савеза кинематографа Руске федерације, којег је председник Никита Михалков, као и Управе Волоколамског реона, уз подршку департамента кинематографије Министарства културе Руске федерације.

1918. године, о грчким изгнаницима у Пожаревцу у време бугарске окупације, о Браничевском одреду и борцима 8. и 9. пука на Солунском фронту, до ослобођења Пожареваца и Србије 1918. године.

Иначе, аутори поглавља у монографији су др Бојан Димитријевић и др Данило Шаренац са Института за савремену историју, др Мирољуб Манојловић, др Гордан Бојковић, мр Драгана Милорадовић, мр Небојша Ђокић и Јасмина Живковић, МА из Историјског архива Пожаревац, мр Маријана Мраовић из Војног архива.

Рецензенти монографије су проф. др Момчило Павловић, директор Института за савремену историју и доцент др Слободан Ђукић, потпуковник са Војне академије у Београду. Монографија је објављена, као десети наслов, у едицији „Посебна издања“ издавача

Историјског архива Пожаревац, чији је главни и одговорни уредник директорка др Јасмина Николић. Суиздавач је Војни архив Министарства одбране РС.

ФИЛМ ВИДЕЛО ТРИ ХИЉАДЕ ГЛЕДАЛАЦА

Монографија и документарни филм „Србија и Браничево у Великом рату 1914-1918“, након успешних гостовања дуж наше Србије, у Београду, Пријеполу, Новом Саду и Пожаревцу, припрема се за пут ка Сомбору, 12. децембра, Херцег Новом, током прве половине децембра, Бања Луци (Република Српска) 23. децембра.

Иначе, до сада је документарни филм „Србија и Браничево у Великом рату“, у издању Историјског архива Пожаревац и Војног архива, односно архивске грађе Историјског архива Пожаревац, Војног архива, и Програмске архиве РТС.

Продуцент филма је директорка Историјског архива др Јасмина Николић, режисер и сценариста је директор

садржаја. Сви дугујемо захвалност ауторима, закључио је Секуловић.

Директорка ИАП, др Јасмина Николић

„Доказали смо да има смисла вршити ревалоризацију прошлости, јер одговорност према држави у којој живимо и покушај ревизије историје натерала нас је да широј јавности понудимо корпус систематизованих знања, којима се ствара истинита слика прошлости, а што је добра основа за даље научно изучавање војне и политичке историје Првог светског рата, истакала је између осталог у Дому Војске Србије, директорка Историјског архива Пожаревац др Јасмина Николић, и закључила:

„Морамо имати на уму колико је значајно неговати континуитет прошлости, садашњости и будућности. Живот је сећање на прошле и нада у све будуће дане. Веома је важно сачувати истину и трагове постојања, а зарад тог циља дајемо свој допринос неговању историје, традиције и културе, и подстицај за даља проучавања српске историје.“